

Dokument s plenarne sjednice

B9-0306/2021 }
B9-0307/2021 }
B9-0309/2021 }
B9-0311/2021 } RC1

7.6.2021

ZAJEDNIČKI PRIJEDLOG REZOLUCIJE

podnesen u skladu s člankom 132. stavcima 2. i 4. Poslovnika,

koji zamjenjuje sljedeće prijedloge rezolucija:

B9-0306/2021 (S&D)

B9-0307/2021 (Verts/ALE)

B9-0309/2021 (PPE)

B9-0311/2021 (Renew)

o odgovoru na globalni izazov bolesti COVID-19: učinci izuzeća od primjene Sporazuma WTO-a o trgovinskim aspektima prava intelektualnog vlasništva na cjepiva, lijekove i opremu protiv bolesti COVID-19 te na povećanje proizvodnje i proizvodnih kapaciteta u zemljama u razvoju (20212692(RSP))

Sven Simon

u ime Kluba zastupnika PPE-a

Iratxe García Pérez, Kathleen Van Brempt, Marek Belka, Helène Fritzon

u ime Kluba zastupnika S&D-a

Samira Rafaela, Petras Auštrevičius, Stéphane Bijoux, Vlad-Marius Botoș,

Olivier Chastel, Nicola Danti, Claudia Gamon, Charles Goerens, Klemen

Grošelj, Javier Nart, Michal Šimečka, Nicolae Ștefănuță, Irène Tolleret,

Véronique Trillet-Lenoir, Marie-Pierre Vedrenne, Chrysoula

RC\1233620HR.docx

PE692.580v01-00 }

PE694.416v01-00 }

PE694.418v01-00 }

PE694.420v01-00 } RC1

Zacharopoulou

u ime Kluba zastupnika Renew

Sara Matthieu

u ime Kluba zastupnika Verts/ALE-a

Tiziana Beghin, Helmut Scholz

Rezolucija Europskog parlamenta o odgovoru na globalni izazov bolesti COVID-19: učinci izuzeća od primjene Sporazuma WTO-a o trgovinskim aspektima prava intelektualnog vlasništva na cjepiva, lijekove i opremu protiv bolesti COVID-19 te na povećanje proizvodnje i proizvodnih kapaciteta u zemljama u razvoju (2021/2692(RSP))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Sporazum Svjetske trgovinske organizacije (WTO) o trgovinskim aspektima prava intelektualnog vlasništva (TRIPS), a posebno njegov članak 31. točku (a),
- uzimajući u obzir Deklaraciju iz Dohe od 14. studenoga 2001. o Sporazumu o trgovinskim aspektima prava intelektualnog vlasništva i javnom zdravlju,
- uzimajući u obzir odluku Vijeća WTO-a za trgovinske aspekte prava intelektualnog vlasništva od 6. studenoga 2015. o produljenju izuzeća za najmanje razvijene zemlje članice WTO-a u pogledu provedbe odredbi Sporazuma o trgovinskim aspektima prava intelektualnog vlasništva koje se odnose na farmaceutske proizvode,
- uzimajući u obzir Komunikaciju Indije i Južne Afrike od 2. listopada 2020. u kojoj se traži izuzeće od određenih odredbi Sporazuma o trgovinskim aspektima prava intelektualnog vlasništva u pogledu sprečavanja, suzbijanja i liječenja bolesti COVID-19, čiji su supokrovitelji Esvatini, Kenija, Mozambik i Pakistan i koju je podržalo još 100 drugih zemalja,
- uzimajući u obzir revidirani prijedlog za izuzeće od primjene odredaba o trgovinskim aspektima prava intelektualnog vlasništva koji su 21. svibnja 2021. iznijele 62 članice WTO-a,
- uzimajući u obzir otvoreno pismo 243 organizacije civilnog društva glavnom direktoru WTO-a od 13. travnja 2021. o rješavanju globalnih izazova neodgovarajuće opskrbe i nepravednog pristupa medicinskim proizvodima za borbu protiv bolesti COVID-19, a posebno cjepivima,
- uzimajući u obzir izjavu predstavnice SAD-a za trgovinu od 5. svibnja 2021. u kojoj izražava potporu privremenom izuzeću od primjene Sporazuma o trgovinskim aspektima prava intelektualnog vlasništva u vezi s bolešću COVID-19,
- uzimajući u obzir otvoreno pismo predsjednika Republike Kostarike i glavnog direktora WHO-a od 27. svibnja 2021. u kojem su ponovili poziv svim zemljama članicama Svjetske zdravstvene organizacije (WHO) da aktivno podupru mehanizam za pristup tehnologijama u borbi protiv bolesti COVID-19 (C-TAP),
- uzimajući u obzir Rimsku deklaraciju, usvojenu na globalnom sastanku na vrhu o zdravlju održanom 21. svibnja 2021.,
- uzimajući u obzir pismo glavnog direktora WHO-a, glavnog direktora WTO-a, glavne

direktorice Međunarodnog monetarnog fonda (MMF) i predsjednika Grupe Svjetske banke od 31. svibnja 2021. u kojem se poziva na novu predanost pravednom pristupu cjepivu i suzbijanje pandemije,

- uzimajući u obzir zajedničku izjavu glavnih direktora WTO-a i WHO-a od 20. travnja 2020. o podupiranju napora za osiguravanje normalnog prekograničnog protoka nužnih medicinskih potrepština te druge robe i usluga,
  - uzimajući u obzir Program Ujedinjenih naroda za održivi razvoj do 2030. i ciljeve održivog razvoja,
  - uzimajući u obzir članak 132. stavke 2. i 4. Poslovnika,
- A. budući da je u svijetu zabilježeno oko 172 000 000 slučajeva bolesti COVID-19 koja je iz sebe ostavila više od 3 700 000 umrlih i uzrokovala nezabilježenu patnju, neizvjesnost i gubitak sredstava za život za milijune ljudi; budući da dugoročne posljedice bolesti COVID-19 utječu na 10 % pacijenata u svijetu, što rezultira gubitkom radnih mjesta, siromaštvom i teškom socioekonomskom ranjivosti;
- B. budući da aktualna globalna pandemija bolesti COVID-19 zahtijeva globalnu strategiju za proizvodnju i distribuciju cjepiva, dijagnostike, lijekova i opreme; budući da je za suočavanje sa zdravstvenim izazovima povezanima s pandemijom potreban cjelovit pristup utemeljen na znanosti i činjenicama;
- C. budući da je od ključne važnosti osigurati cjenovno pristupačno cijepljenje za najranjivije skupine stanovništva u zemljama s niskim i srednjim dohotkom; budući da se pokazalo da su cjepiva protiv bolesti COVID-19 na osnovi tehnologije mRNA najučinkovitija, ali i najskuplja cjepiva na tržištu;
- D. budući da je do lipnja 2021. u svijetu iskorišteno oko 1,6 milijardi doza cjepiva, najvećim dijelom u industrijaliziranim zemljama i zemljama koje proizvode cjepiva; budući da je samo 0,3 % doza cjepiva koje se koriste na svjetskoj razini iskorišteno u 29 najsiromašnijih zemalja, u kojima živi oko 9 % svjetskog stanovništva; budući da bi se prema procjenama MMF-a u slučaju brže distribucije cjepiva globalni BDP mogao povećati za 7 bilijuna EUR, pod uvjetom da se virus stavi pod kontrolu; budući da je EU svojim državama članicama distribuirao više od 260 milijuna doza cjepiva i izveo više od 226 milijuna doza cjepiva u treće zemlje, od čega samo 10 % u najmanje razvijene zemlje;
- E. budući da se pojavljuju zabrinjavajući novi sojevi koronavirusa koji su zarazniji, smrtonosniji i otporniji na cjepiva te bi mogli zahtijevati docjepljivanje, što bi znatno povećalo broj potrebnih doza s postojećih 11 milijardi koliko je inicijalno procijenjeno; budući da je za ostvarivanje cijepljenja na globalnoj razini potrebno znatno povećanje proizvodnje cjepiva; budući da je povećanje proizvodnje cjepiva globalni prioritet; budući da globalni lanci opskrbe sirovinama ne smiju biti ugroženi protekcionističkim mjerama ili neparinjskim preprekama trgovini; budući da je većina zemalja u kojima se proizvode cjepiva nažalost zabranila izvoz cjepiva i njihovih sastojaka te su time spriječile povećanje globalne proizvodnje i uzrokovale uska grla u lancima opskrbe;

- F. budući da je velika količina javnih i privatnih sredstava i resursa uložena u istraživanje i razvoj, klinička ispitivanja i nabavu kako bi se na otvoren i pristupačan način razvila cjepiva i lijekovi protiv bolesti COVID-19; budući da su javna i privatna istraživanja, zdravstvene ustanove, najizloženiji radnici, znanstvenici, istraživači i pacijenti prikupljali informacije o virusu kojima su se koristila farmaceutska poduzeća;
- G. budući da bi dobrovoljne licencije trebale biti najučinkovitiji instrument koji će olakšati širenje proizvodnje i razmjenu znanja i iskustva; budući da ni jedno privatno poduzeće nije sudjelovalo u inicijativi za mehanizam za pristup tehnologijama u borbi protiv bolesti COVID-19 (C-TAP) kojom se farmaceutska poduzeća pozivaju da se obvežu na transparentno i neisključivo globalno dobrovoljno licenciranje; budući da je prema podacima WHO-a 19 proizvođača u desetak zemalja diljem Afrike, Azije i Latinske Amerike izrazilo spremnost za veću proizvodnju cjepiva mRNA; budući da se trenutačno za proizvodnju cjepiva protiv bolesti COVID-19 koristi samo 40 % globalnih proizvodnih kapaciteta;
- H. budući da se brojne zemlje u razvoju s nedostatnim ili nepostojećim proizvodnim kapacitetima i dalje suočavaju sa znatnim političkim pritiskom i pravnim teškoćama koje ih onemogućuju da se koriste fleksibilnostima Sporazuma o trgovinskim aspektima prava intelektualnog vlasništva, a posebno članka 31. točke (a) te s kompliciranim i dugotrajnim postupkom uvoza i izvoza farmaceutskih proizvoda;
- I. budući da se patentima i drugim vrstama zaštite intelektualnog vlasništva osiguravaju zaštitne mjere za preuzimanje poduzetničkog rizika, a multilateralnim pravnim okvirom za prava intelektualnog vlasništva pružaju poticaji koji su ključni za pripravnost na buduće pandemije;
- J. budući da je zbog dosad nezabilježene i alarmantne epidemiološke situacije u Indiji vlada te zemlje nametnula zabranu izvoza cjepiva, čime je uzrokovala poremećaje globalne opskrbe i instrumenta COVAX; budući da je EU glavni donator instrumenta COVAX; budući da se EU u okviru Tima Europa obvezao do kraja 2021. donirati dodatnih 100 milijuna doza cjepiva zemljama s niskim i srednjim dohotkom;
- K. budući da treba poboljšati lance opskrbe u zemljama u razvoju; budući da bi proširenje lokalne proizvodnje, osviještenost stanovništva i veća pomoć u distribuciji u zemljama u razvoju mogli pridonijeti povećanju broja cijepljenih osoba u svijetu; budući da i dalje zabrinjava manjak sredstava u iznosu od 18,5 milijardi USD za Akcelerator za pristup alatima za suzbijanje bolesti COVID-19 (ACT);
- L. budući da bi prioriteti EU-a trebali biti osiguravanje pravednog globalnog pristupa cjepivima, dijagnostici, terapeutima i drugim rješenjima za medicinsku opremu, čime se osigurava otvorenost lanaca opskrbe upotrebom svih dostupnih alata.
- M. budući da je najmanje razvijenim zemljama već odobreno izuzeće do 1. siječnja 2033. u pogledu provedbe odredaba Sporazuma o TRIPS-u o farmaceutskim proizvodima, kao i izuzeće do 1. srpnja 2021. o čijem se produljenju trenutačno raspravlja, kojim se najmanje razvijene zemlje izuzimaju od svih obveza iz Sporazuma o TRIPS-u, osim članaka 3., 4. i 5.;

1. izražava duboku zabrinutost zbog razvoja pandemije, posebno u zemljama s niskim i srednjim dohotkom; podsjeća da pandemija bolesti COVID-19 još nije završila i da će biti potrebno razviti nova cjepiva za borbu protiv mutacija; ističe da međunarodna zajednica mora učiniti sve što je potrebno kako bi pandemija bolesti COVID-19 bila pod kontrolom te da iznimne okolnosti zahtijevaju iznimna rješenja; stoga naglašava da je potreban sveobuhvatan pristup, pri čemu se prednost daje dostupnosti i pristupačnosti zdravstvenih proizvoda povezanih s bolešću COVID-19, povećanju proizvodnje cjepiva protiv te bolesti i globalnoj zemljopisnoj raspodjeli proizvodnih kapaciteta;
2. ističe da je za cijepljenje 70 % svjetskog stanovništva potrebno 11 milijardi doza i da je proizveden samo mali dio te količine; ističe da je pristup koji se temelji na preuzimanju obveza u pogledu prekomjernih doza nedostatan; podsjeća da se COVAX suočava s manjkom od 190 milijuna doza zbog trenutne situacije u Indiji zbog bolesti COVID-19 te da neće ostvariti svoje ciljeve opskrbe u doglednoj budućnosti. napominje da je EU važan donator instrumentu COVAX u smislu financiranja i dijeljenja cjepiva, i putem COVAX-a i bilateralno; međutim, poziva EU i njegove partnere da znatno povećaju financijske i nefinancijske doprinose COVAX-u; u tom pogledu pozdravlja obećanje određenih proizvođača da će isporučiti 1,3 milijarde doza cjepiva po proizvodnim ili niskim cijenama te obvezu skupine Tim Europa da do kraja godine donira 100 milijuna doza zemljama s niskim i srednjim dohotkom, podsjećajući da se procjenjuje da će države članice EU-a 2021. primiti višak od najmanje 400 milijuna doza cjepiva. također pozdravlja potporu za isporuku cjepiva i pomoćnih materijala koju nudi Mehanizam EU-a za civilnu zaštitu; ističe da je potrebno dati prednost opskrbi COVAX-a; žali zbog poteza Ujedinjene Kraljevine i SAD-a koji su usmjereni na razvoj sekundarnih tržišta za daljnju prodaju viškova cjepiva drugim industrijaliziranim zemljama;
3. naglašava da bi globalni odgovor na hitne zdravstvene situacije trebao obuhvaćati, s jedne strane, pristup usmjeren na potražnju kojim se osigurava zajedničko financiranje i globalno koordinirana prethodna kupnja, a s druge strane integrirana strategija ponude za povećanje proizvodnih kapaciteta u cijelom vrijednosnom lancu; smatra da su za globalnu distribuciju cjepiva potrebni povećana globalna proizvodnja, bolja koordinacija opskrbe te ojačani, diversificirani i otporni vrijednosni lanci cjepiva. apelira na Komisiju da surađuje sa zemljama proizvođačima cjepiva kako bi se brzo uklonile izvozne prepreke i njezin mehanizam odobravanja izvoza zamijenio zahtjevima u pogledu transparentnosti izvoza te inzistira na pravodobnom i sveobuhvatnom pristupu takvim podacima. poziva SAD i Ujedinjenu Kraljevinu da odmah ukinu zabranu izvoza cjepiva i sirovina potrebnih za proizvodnju cjepiva;
4. naglašava da je dugoročnu globalnu proizvodnju cjepiva potrebno hitno proširiti kako bi se zadovoljila globalna potražnja te da je stoga potrebno ulagati u proizvodne kapacitete zemalja u razvoju kako bi postale samodostatnije; ističe da je, kako bi se to ostvarilo, potreban učinkovit prijenos tehnologije te znanja i iskustva; uviđa da bi poticanje sporazuma o dobrovoljnom licenciranju, dobrovoljne tehnologije te prijenosa znanja i iskustva u zemlje s postojećim industrijama za proizvodnju cjepiva trebao biti najvažniji način kako bi se to postiglo;
5. ističe da je potrebno podupirati proizvodne kapacitete u Africi i snažno pozdravlja

najavu Tima Europa da će s 1 milijardom EUR poduprijeti inicijativu za poboljšanje proizvodnje i dostupnosti cjepiva, lijekova i zdravstvenih tehnologija; također naglašava važnost odgovarajućeg regulatornog okvira za farmaceutske proizvode; ističe da EU sada ima odgovornost ulagati u regionalne distribucijske centre, posebno u Africi, te podupirati osnivanje Afričke agencije za lijekove; u tom pogledu poziva na pružanje potpore lokalnim tijelima za izdavanje odobrenja za osposobljavanje kvalificiranog medicinskog i tehničkog osoblja za provedbu cijepljenja te na potporu lancima distribucije cjepiva i pomoć u prevladavanju ograničenja kao što su infrastruktura za hlađenje, geografski i socioekonomski doseg i oklijevanje s cijepljenjem;

6. ponovno potvrđuje svoju potporu inicijativi WHO-a za mehanizam za pristup tehnologijama u borbi protiv bolesti COVID-19 (C-TAP) i centar za prijenos tehnologije cjepiva mRNA; žali zbog toga što su farmaceutska poduzeća odlučila da se neće uključiti u inicijativu C-TAP; apelira na Komisiju da potakne farmaceutska poduzeća da preko C-TAP-a dijele svoje tehnologije te znanje i iskustvo te da u buduće ugovore EU-a o prethodnoj kupnji uključi obveze o partnerstvima za prijenos tehnologije s trećim stranama, posebno zemljama u razvoju; apelira na Komisiju da u potpunosti iskoristi svoj utjecaj tijekom pregovora o ugovorima o sljedećoj generaciji cjepiva protiv bolesti COVID-19 kako bi osigurala da subjekti koji razvijaju cjepiva prenesu svoje tehnologije u zemlje s niskim i srednjim dohotkom po niskoj cijeni;
7. poziva Uniju da zajamči da se u cijelosti objave budući ugovori o prethodnoj kupnji, osobito za cjepiva nove generacije; poziva Uniju da objedini obveze u pogledu neisključivog globalnog financiranja, poslovnih tajni, vlasničkih podataka i prijenosa tehnologije te da uključi zahtjeve u pogledu transparentnosti za dobavljače, uključujući analizu troškova i dobiti po proizvodu; naglašava da ti zahtjevi u pogledu transparentnosti ne bi trebali spriječiti Komisiju da po potrebi djeluje kao konkurentan ponuditelj; ponovno ističe potrebu za najvećom mogućom transparentnošću u pregovorima o ugovorima o cjepivima protiv bolesti COVID-19, među ostalim izravnim uključivanjem zastupnika u Europskom parlamentu preko kontaktne skupine za cjepiva u postupke donošenja ugovornih odluka; očekuje da Europski parlament redovito prima sveobuhvatne i detaljne analize proizvodnje, uvoza i izvoza cjepiva te povezanih predviđanja, uključujući informacije o zemlji odredišta izvoza iz EU-a te podrijetlu uvoza cjepiva i sastojaka cjepiva;
8. uviđa da olakšavanje trgovine i pravila o izvoznim ograničenjima, proširenju proizvodnje, među ostalim preuzimanjem obveza proizvođača cjepiva i subjekata koji ih razvijaju, te olakšavanju fleksibilnosti Sporazuma o TRIPS-u u vezi s obveznim licencijama, imaju važnu ulogu u povećanju cijepljenje u cijelom svijetu; pozdravlja napore koje je glavni direktor WTO-a uložio u postizanje rješenja temeljenog na dijalogu; prima na znanje komunikacije Europske unije Glavnom vijeću WTO-a i Vijeću za TRIPS o hitnim odgovorima trgovinske politike na krizu uzrokovanu bolešću COVID-19, koji imaju tri komplementarna stupa, uključujući olakšavanje trgovine i pravila o ograničenjima izvoza te širenje proizvodnje; očekuje da će Komisija povećati svoj angažman u cilju zaključenja trgovinske i zdravstvene inicijative WTO-a do 12. ministarske konferencije WTO-a u studenome 2021.; poziva, nadalje, na uspostavu Odbora za trgovinu i zdravlje na 12. ministarskoj konferenciji WTO-a kako bi se izvukle pouke iz pandemije, iznijeli prijedlozi za povećanje učinkovitosti odgovora

WTO-a tijekom međunarodnih zdravstvenih kriza te pripremio trgovinski stup međunarodnog ugovora o pandemijama kako bi se riješili problemi poremećaja u lancu opskrbe, povećali proizvodni kapaciteti, poduzele mjere protiv špekulacija cijenama i preispitao pravni okvir WTO-a s obzirom na stečena iskustva;

9. naglašava da Unija mora preuzeti vodeću ulogu i nastaviti sudjelovati u multilateralnim i globalnim naporima u distribuciji, koordinaciji i višegodišnjem planiranju cjepiva na predstojećim sastancima Vijeća za trgovinske aspekte prava intelektualnog vlasništva 8. lipnja i 14. listopada 2021., sastanku na vrhu skupine G7 od 11. do 13. lipnja 2021., sastanku na vrhu skupine G20 2021., sastanku na vrhu EU-a i SAD-a 2021., Općoj skupštini UN-a 2021., Svjetskoj zdravstvenoj skupštini 2021., 12. ministarskoj konferenciji WTO-a i dalje;
10. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji, vladama i parlamentima država članica, Europskoj službi za vanjsko djelovanje, glavnom direktoru Svjetske zdravstvene organizacije, glavnom direktoru Svjetske trgovinske organizacije, vladama zemalja skupine G20, Međunarodnom monetarnom fondu, Svjetskoj banci, glavnom tajniku Ujedinjenih naroda i članovima Opće skupštine UN-a.